

s lány lehetsz,
aló még verset
elyek a »Kis
Majd ha job-
ásban, próbáld
e. A másodikat
ografus-készü-
oltban rendel-
ás is jár vele.
magyarázhat-
ártenék hozzá;
p-ban akkora
s ennek a mes-
ovács Irénke.
Ugy azt, hogy
»Kis Lap»-ot,
lves tudomásu
zsó. A hiányzó
Írástok javu-
uk egymást. —
kezett meg? —
ettejét közlöm,
ef. A »rejtett
ted be, de nei-
gam is, de az
jesen a magad
egészet elvá-
bizony oly rég
p», évek jártá-
rejtvény meg-
kis olvasómról,
ta bajszos le-
öösen kedvesen
tál: hogy t. i.
Kis Lap»-nak.
legnagyobb dí-
ris. Az orszá-
yeket láthatod
lon. Ez a »Ri-
dog tulajdona, s
emelő látni az
galom hármás
it. Ha tavasszal
e, hogy a festői
gyi vidékét és
teljes díszében.

ÁG.

ekék részére:
Gyula 1 frt.

kegyes ada-
forgó bácsi.

Athenaeum-épület
Budapesten.

A GALAMB ÉS A CZICZÁK. (Lásd az 54. lapon.)

XLII. kötet. 4. szám.

Ára negyedévre 1 frt 40 kr. Egyes szám ára 12 kr.

Megjelen hetenkint egyszer 16 oldal.

1892. január 24. ón

ROSZCSONT FERKE
KALANDJAI
VIZEN ÉS SZÁRAZON.

— Elbeszéli *Ida néni.* —

(Számos képpel.)

(Folytatás.)

MÁSNAP Sándor bácsi azzal az örömhírrel lepte meg, hogy most kikocsizhat Jenővel a tanyára. Ki volt boldogabb mint Ferke? Alig mondta ki a bácsi a szót, máris ott ült a bakon és fogta a gyeplü-szárát.

— Tudsz-e hajtani? kérde Jenő.

— Szép kérdés, mondhatom! felelt Ferke hetykén; persze, hogy tudok.

— Majd vigyázok én, hogy neki ne menjen az ároknak, szólta a kocsis.

— De hiszen, jobban tudok én hajtani száz olyan kocsisnál, mint maga! henczegett Ferke. A tüzes hétfejű sárkánnyal is elbánok én, nem csak az ilyen gebékkel!

— No hallja az ifiúr, az én lovaimat ne ócsárolja, mert nem tudom, mit tesztek!... szólta haragra fortyanva a kocsis. Hát mutassa meg, mit tud, ha olyan nagyra van az ügyességével. Isten neki! Egy kis felfordulás nem a világ!

Az udvarból ki az utcára a kocsis hajtott, aztán átadta a gyeplőt Ferkének, mondván:

— Most csak egyenesen az ország-
uton!

— Bizd a lovakra Ferkém, ezek tudják már az utat, tanitgatá Jenő.

Ferke nem szólt semmit, erősen megfogta a gyeplőt, csettentett a nyelvével és kibontotta az ostort.

— Gyi lovaim előre! Gyi te! (Lásd a képet az 52. lapon.)

Előre is mentek azok, és nem hátra. Szívesen is megmaradtak volna a helyes uton, de hát Ferke ránczígálására le költött arról tért. A tizedik szomszédságban, a tulsó soron volt egy kis ház, abban lakott egy becsületes szabómester, ki a legényével az ablakban varrt — hát annak a szegény embernek a házikója felé tartott a mi Ferkónk, és egy perc alatt, mint a mennydörgős ménkü csapott be a kocsi rudja a szabó ablakába. A vályogból rakott falak megrendültek, és a földél úgy meglódult, hogy kevésben mult, hogy le nem zuhant egészen; az ablak-táblák rámostól szakadtak ki és csörömpölve hulltak alá a szabóra meg az ő hűséges legényére, akik szintén lepotyogtak és majd kővé váltak ijedtökben, mikor az alacsony nyíláson át a két hatalmas lófej ott hortyogott fölöt-tük. No hiszen volt baj, míg a kocsit onnan kiszabadíthatták. A szabó azt követelte, hogy térítsék meg a kárát, amit meg is tett a bácsi. A kocsis kikapott, mért engedte Ferkét hajtani, mikor nem ért hozzá.

— De kérem alássan, azt nem tudhattam előre — védekezett a kocsis — mikor azt mondta az ifiúr, hogy a tüzes sárkánnyal is el tud banni! Csak nem álmodhattam, hogy ilyen ügyetlen. A Jenő ifiúr hányszor hajt ki egymaga a tanyára, és még addig sohasem történt baj. Én nem vagyok hibás.

— De én sem ám! pattogott Ferke; hanem azok a lovak olyan ostobák, nem értik a *városi regulát!*

— Hagyd a lovakat, Ferke, mondá Jenő; ha rájok biztad volna a dolgot, nem lett volna baj. Valld be őszintén, hogy soha sem volt gyepelő a kezdedben.

— Ne henczegj taeskö! kiáltott Ferke és Jenőre rohant. Ha a néni közbe nem veti magát, bizony verekedés lett volna a multság vége. De Ferke mérgesen dohogott tovább is.

— Várj csak, várj! mondá. Megmutatom én neked, hogy különbet is tudok a kocsiskodásnál.

Nem is köllött sokáig várni a nagy-szerű mutatványra. Fürdeni mentek a gyerekek a folyóhoz: Andor, Gyuri, Jenő, Ferke s még többen.

— Tudsz-e uszni Ferke? kérdé Andor.

— Nem igen, felélt ez.

— Akkor csak eddig a bokorig szabad usznod, mert onnan túl már nagyon mély a víz és könnyen bele fülhatsz.

— Köszönöm a figyelmeztetést, mondá Ferke; majd vigyázok magamra.

A fiúk most egymásután ugráltak a vízbe és ott pocsogtak, bukdácsoltak és lubiczkoltak, hogy öröm volt nézni. Mindenki saját magával volt elfoglalva és így senki sem látta, hogy Ferke fogta a ruháit és azokat jó messzire vitte el onnan, ahol a többieké volt, és egy fűzfabokor mögé elrejtette. Aztán vissza ment oda, hol a fiúk javában fürödtek: ott meg lassan, mint aki fél, próbálkozott a vízbe menni.

— Ejnye Ferke, de sokáig készülő-

döl! nevetett Gyuri; mit félsz a víztől? Ugorjál bele egyszerre!

— Nem merek, válaszol ez dideregve.

— No hát add ide a kezedet, mondá Gyuri. És hirtelen magával rántotta Ferkét, amint ez oda nyújtá a kezét.

Ferke alámerült... de egy pillanat múlva a felszínre került, és két hatalmas tempóval ott volt a folyó közepén. Most a fiukon volt a sor bámulni, mert így még sohasem láttak uszni. Egyszerre azonban Ferke egyet sikoltott, és ott, hol a víz legmélyebb volt, hirtelen eltűnt. A fiúk csak várták, hogy még felbukik a feje, de hiába: Ferke nem mutatkozott. Öt-hat perczig báméskodva nézték a vizet, de aztán halálos rémület fogta el mindnyáját, kivált Jenőt.

— Megfult! Oda van! Segítség! kiáltottak össze-vissza, majd kiszaladtak a partra és öltözködtek, hogy embereket hívjanak.

Sándor bácsi éppen e pillanatban jött oda. A fiúk elbeszéltek neki az esetet. Jenő meg úgy sirt, hogy nem bírt egy szót sem szólani.

Egy perc alatt hire futott az eseménynek a városban. Mindjárt ott volt legényével a molnár, a halászok és tudja Isten még hány ember, és kutattak a part széliben s a vízben... de hiába, Ferke csak nem került elő. Nyomtalanul eltűnt.

Képzeltetni, mily szomoruan tért haza a bácsi. Jenő egyre zokogott. Hát még a néni! Ez, mikor a szörnyű ujságot meghallotta, elájult, és most körül volt véve az ápolgató szomszéd-asszonyoktól, komám-asszonyoktól, akik hol vigasztal-

ták, hol sopánkodtak, amint csak tellett tőlük.

Egy volt csak a házban, akinek ez nagyon jól tetszett és aki majd megpukkadt nevéttében. Ez a mi Ferke barátunk volt. Mert volt ám esze a legénynek,

hogy bele ne fuljon a vízbe. Csak meg akarta tréfálni pajtásait, és azért a víz alatt oda uszott, ahol a ruhája volt; (Lásd a képet az 53. lapon.) ott a bokor mellett kikapaszzkodott a partra, gyorsan felöltözködött és a fűzesben bujkálva

— GYI LOVAM, ELŐRE! (Lásd az 50. lapon.)

ment hazafelé. Ugy beosont a házba, hogy senki sem vette észre; aztán az ágy alá bujt, ahol persze senkinek sem jutott eszébe őt keresni. Onnan nevetve nézte a házbeliek szomorkodását, és alig

fojthatta már vissza nevetését, mikor hallotta, hogy siratták. Ott ültek körben a bácsi, Biri néni, Mari néni, Jenő és Andor, és arról folyt a beszéd, hogyan tudassák e gyászhirot a Ferke szüleivel?

Lehe
Ferde
A néni
csöket
egy kis
örömebe

— Istenem! Mit szól majd a szegény édes anyja! jajgatott Biri néni és tördelte a kezeit.

E perczben lépett be a szakácsné.

— Kérem alássan, lehet-e már tálalni?

— Ejj, van is most eszemben az evés!

kesergett Biri néni: kell is nekünk vacsora!

— De köll ám nekem! kiáltott Ferke, és az ágy alól kibujva, ott állt a maga teljes valójában a társaság előtt. — Éhes vagyok!

... ODA USZOTT, AHOL A RUHÁJA VOLT. (Lásd az 52. lapon.)

Lehetetlen leírni azt a hatást, amelyet Ferke váratlan megjelenése előidézett. A néni szinte elájult, Mari néni görcsöket kapott, Andor holtra ijedt, mint egy kísértettől; csak Jenő kiáltott fel örömeiben és nyakába ugrott Ferkének.

De nyakon fogta ám Sándor bácsi is, csakhogy nem oly gyöngéden, mint Jenő. Nem is lehet rossz néven venni tőle, hogy mérges volt, hiszen Ferke rá is szolgált.

Ferkének először is meg köllött valani, hogy-miképen szedte rá pajtásait?

— Hisz én nem tudtam, hogy majd a bácsi és a néni is megijednek. Én csak a fiúkra akartam ráijeszteni! védekezett Ferke.

— Ó te gonosz csont! mondá Andor; hiszen te pajkosabb vagy még Vas Gyurinál is. De nem ostoba ám az a Gyuri! Feltűnt neki, hogy ruhád nincs ott, és csodálkozott nagyon, hova lehetett.

— Nem akarlak szégyenszemre haza küldeni, mint ahogy megérdemelnéd, dörgé Sándor bácsi; de tudd meg, öcsém, terem ám Abauj vármegyében elég mogyorófa. Holnap egy kocsival hozatok

(Folytatása következik.)

be az erdőről és mind össze töröm a hátadon, ha nem viseled magad rendesen!

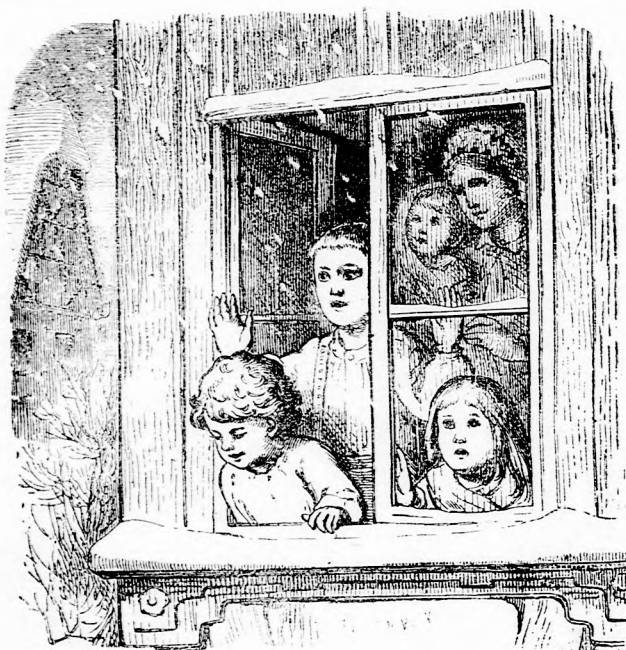
— Legjobb volna a szüleihez vissza küldeni, mondá Mari néni, aki már magához tért volt; meglátjátok, még sok bajotok lesz vele.

— Remélem, hogy már ezentul jól viselkedik, mondá Biri néni; azért most ez egyszer megbocsátok neki.

— Éljen az én jó, czukros, aranyos Biri nénim! — kiáltott Ferke, kezét csókolva a néninek. Olyan jó leszek, mint a pinty! És most menjünk vacsorálni! Éhes vagyok, akár a farkas.

ELSŐ HÓ.

Jaj be jó! —
Végre lecsik a hó;
Szép sűrűn alá lebegnek
A tánczoló, puha pelyhek;
Hadd hulljanak egyre-másra,
Hadd hulljanak nagy rakásra!
Aldott fehér, lágy pihe,
Mennyi öröm jár vele!
Reggel gyűrjük majd labdába,
Igy dobáljuk egymást hátba!
Hordogassuk aztán össze,
Hó-embert gyúrjunk belőle!
Délután meg — csingiling —
Alattunk a szánka ring,
Ring és csusszan kecsesen.
Röpül, villan sebesen.
Jaj be jó,
Hogy már leesett a hó,
Ez a téli pillangó!
Egyet fogunk Juliskának,
Egy másikat Mariskának.
Föltűzzük és el is tesszük nyá-
rára,
Hej, akkor lesz még csak ennek
nagy ára,
Mert nagy ritkaság, ugy-e?
A szárított hópihe.

A GALAMB ÉS A CZICZÁK.

(Képpel a czimlapon.)

AZ AJTÓ nyitva volt s a cziczák leg-
ravaszabbika oda sugott a pajtásának:

— Mondom, jól láttam, ide vitték be.
És bizonyosan magára hagyták, mert azt
is láttam, hogy mindenki távozott.

— Akkor hát póbáljunk szerencsét.

Az ajtót nyitva felejtették. Nincsen semmi akadály.

Belopóztak és nagy örömeikre csakugyan ott látták a kalitkát s benne a galambot. Bezzeg nem örült a félénk kis galamb, mikor a villogó szemű czicza-sereget közeledni látta. Behuzódott a kalitka sarkába és abban bizakodott, hogy talán nem veszik észre.

De ebben ugyan hiába bizakodott, mikor a macskák már ugyis tudták, hogy ott van. Nem is sokat késlekedtek, hanem neki rontottak a kalitkának. Csakhogy a galambhoz nem férhettek hozzá. Mérgeesen ránczígálták a kalitkát, addig-addig, míg ez végre fölfordult és az ajtaja fölnyílt. Most már hozzá lehetett volna férni a galambhoz. Csakhogy ennek is volt ám esze s amint látta, hogy a kalitka ajtaja nyitva van, mindjárt belátta a veszedelmet.

— Itt most bejöhetnek . . . csakhogy én meg kimehetek.

És mielőtt a cziczák jóformán észrevették, a galamb kiröppent és fölszállt a magasba. Mikor már bátorságos helyen tudta magát, leszólt:

— Ti ugyan gyönyörűen fogadjátok a vendéget, mondhatom! Szeretnétek belém harapni, ugy-e? Csakhogy most az egyszer nem kopik galamb-pecsenyében a fogatok!

A cziczák boszankodva látták prédájok elmenekülését, de még biztak benne, hogy fortéllyal hozzá juthatnak. A legfurfangosabbik tehát így szólt:

— Ugyan mit beszélsz, kedves galamb barátom! Talán bizony rosszra magyarázod, amit tettünk? Hiszen mi csupán azt óhajtottuk, hogy barátságosan megismerkedjünk veled.

— Természetesen, szólt a másik. Nagyon örvendünk, hogy ilyen kedves új társat kapunk a házba.

— Igazán? szólt a galamb gúnyosan. Azért forgattátok a kalitkámat, hogy össze törjön?

— Persze hogy azért! Azt kívántuk, hogy együtt lehessünk és mint kedves új társunkat, megölelhessünk.

— Azért bizony! erősíti a másik. Meg is győződhetsz róla, csak jöjj le ide hozzánk.

— Köszönöm a szíves meghívást, de már én csak itt maradok, míg be nem jön az asszonyunk.

— Hát nem jössz le?

— Nem én!

— Nem? No hát akkor lehozunk. Most már vége a barátságoknak. Ha te gunyolódni mersz, jaj neked!

A galambocska egy pillanatra megszeppent, mikor látta, hogy a macskák mint igyekeznek fölugrani hozzája. De csakhamar megnyugodott, mert azt is látta, hogy semmikép sem juthatnak föl olyan magasra.

— Csak ugráljatok és mérgeskedjetek, most már legalább tudom, mit ér a ravasz beszédetek és nevetem a hiábavaló erőlködésedet.

— Jaj te hitvány, gyáva kis jószág! Majd nem nevetnél, csak a karmainkba kaphatnánk.

— Persze! . . . csakhogy nem kaptok oda. Elfeleddtetek, hogy a gyöngébb is kifoghat az ármánykodó ellenségen, ha okos ésszel nem hisz a ravaszkodó beszédnek, úgy mint én nem hittem nektek.

Eppen ekkor lépett be a házi asszony.

— Ejnye gonosz cziczái, mit miveltek? Siccz ki mind!

Fogta a söprűt és a cziczák elfutottak. Az okos galambhoz pedig többé közelre sem juthattak.

A MÓKUS VADÁSZAT.

(Képpel az 56—57. lapokon.)

SZOMORU rabságban élt a mókuska. Még a nyáron fogták el és kalitkába csukva tartották ott a pitarban. Néha nyugtalanul ugrált órákig, más-kor búbanatosan szomorkodott, elgondolkozva arról, milyen jó volna szabadon

élni, mint hajdan. Künn fagyos, havas téli idő jár ugyan, de inkább szenvedne hideget, éhséget, csak a rabságból szabadulhatna.

Csakhogy gazdáinak, Petinek és Palinak eszök ágában sem volt, hogy szabadon bocsássák. Nekik mulatságuk telt a mókuska nyugtalan ugrándozásában, néha pedig még azzal tetézték a mókuska szomorúságát, hogy látszólag szabadon bocsátották. A kalitkából kimehetett, ámde a szoba zárva volt s aztán nagy vadászatot tartottak rá, hogy újra elfogják és vissza dugják börtönébe.

Egy napon azonban máskép fordult a dolog. Javában mulattak azzal, hogy a mókuskát üzőgették: mikor valaki benyitott és az ajtóban meglepetve állt meg, hogy micsoda hajtóvadászat folyik ott. A mókuska pedig szemes jószág volt s egy szempillantás alatt kisurrant a nyitott ajtón.

— Jaj! Kiszökött! Utána gyorsan!

Futottak is utána és már majd utól érték. De a mókus éppen ekkor egy nagy fához ért és hirtelen fölkapaszkodott a magasba.

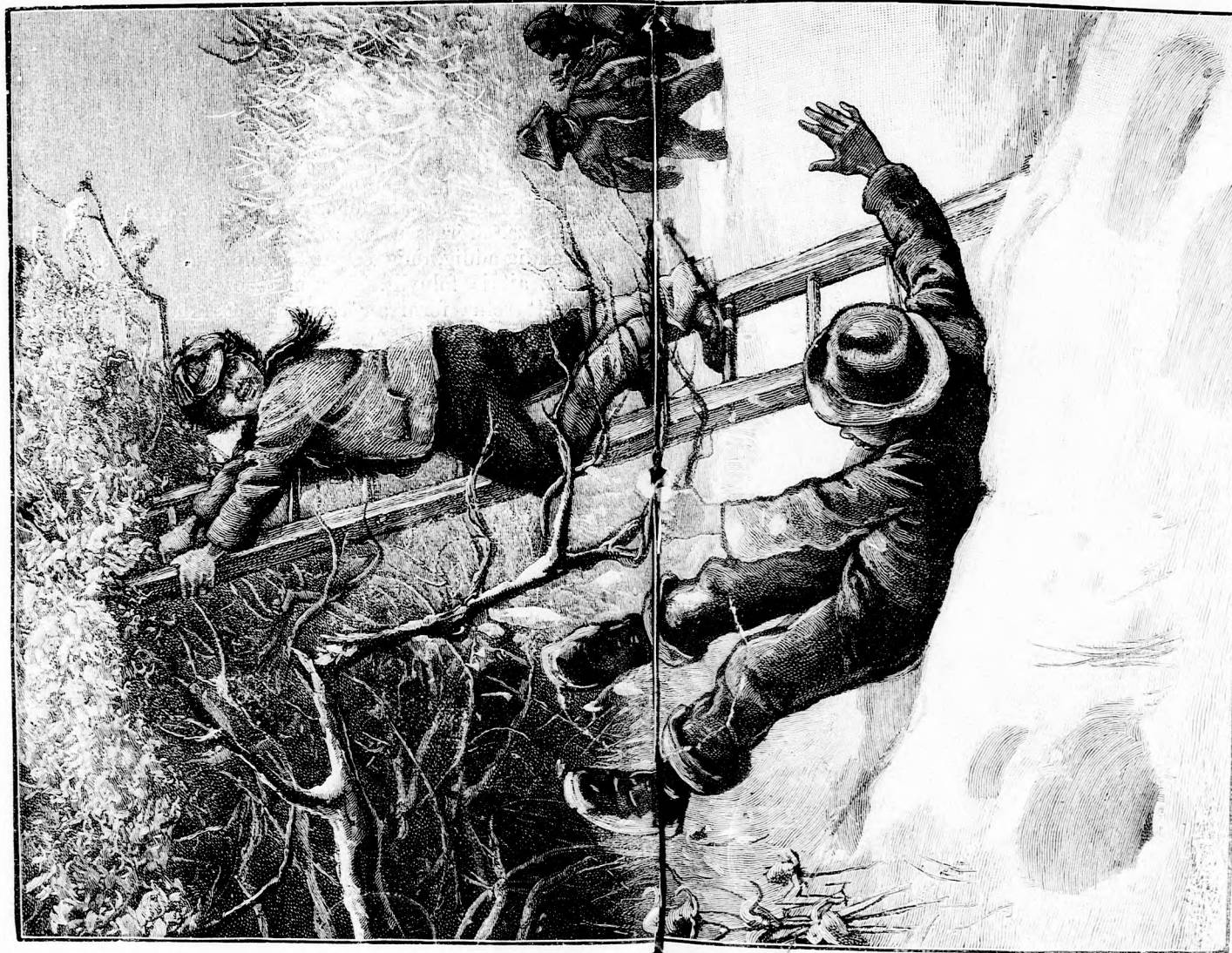
— Jól van, mókuskám! szökött Peti. Itt már megcsipünk.

De ez nem volt olyan könnyű. A fa törzse a hótól, az olvadt és megfagyott hóvétől olyan sikos volt, hogy semmiképp sem bírtak fölkapaszkodni.

— Sebaj! szökött Pali. Te maradj itt,

hogy odább ne szökjék, én majd hozok létrát s könnyen följutunk hozzá.

Csakkamar elő is hozta a létrát és oda támasztotta a fához.

— Most én fölmegek, te pedig itt lent vigyázz, hogy ha a mókus el akarna menekülni, elcsiphesd.

— Oh persze! Én már itt őriztem

sokáig. Most te állj ide, majd én megyek föl.

— Azt biz' én nem engedem. Én megyek föl!

és jócskán magasról leesett, nagyot nyekkenve a földön. Pali nevetve nézett le.

— Lám, mégis én fogom el.

S gyorsan kapaszkodott följebb.

Peti szerencsére puha hóra esett és nem tört se keze se lába; de mégis hatalmasan oda vágta magát és amint lassan föltápáskodott, megtapogatta magát, nem esett-e valami baja. Ezalatt Pali már fönt volt a fa tetejében. Igen ám, de a mókus jól látta a veszedelmet s vilám gyorsan lesurrant.

— Vigyázz! Fogd meg!

Jaj, megszökött! kiáltá Pali a magasból.

Meg biz' a, megszökött! Peti még a derekát tapogatta és nem is látta, mikor a mókus lesökött a fáról. A figyelmeztető kiáltásra oda fordult a fához; de akkor a mókus már messze járt, egy pillanat alatt el is tűnt, nem is látták soha többé.

— Te vagy az oka! kiáltá Pali boszusan.

— Te vagy az oka, nem én!

Hevesen pöröltek egymással, majd hogy hajba nem kaptak; csakhogy ezzel már nem kerítették vissza a szökevényt. Apjuk pedig, aki oda jött, így szólt:

— Ne bánjátok olyan nagyon. Hadd éljen a szegény állatka szabadon. Ti pedig jegyezzétek meg,

hogy akik közös célra indulnak és jó egyetértés helyett egymással porbe szállnak, biztosan eltévesztik céljukat.

... NEVEITVE NÉZETT LE.

A HÓVÁRI ÜTKÖZET.

— Beszélyke képpel. —

TÖKÉLETES szépségü, igazi téli nap volt. Azért mondom, hogy tökéletes szépségü, mert megvolt minden, ami a szép téli naphoz szükséges. Vastag hótakaró borította a házakat, utcákat, kiinn a mezőt, de már nem havazott s a téli nap sugára csillogott a fényes friss fehér havon. Fagyott is amugy igazában, a hó ropogott, csikorogott az emberek talpa alatt. Egy kis csipős szellő is lengedezett, éppen elég éles arra, hogy mindenki bekiváncozzék a jó meleg fütött szobába.

De mégsem mindenki kívánczolt be. Mert lám, ott az egyik ház kapujában egész csapat fiu álldogált, vitatkozott és egy csöppet sem törődött vele, hogy idekünn bizony nincs befütve. Sőt éppen az volt nagy örömük, hogy végre itt az igazi tél, melyet már oly nehezen vártak. Egy izmos, erős fiu, aki legnagyobb volt köztük, éppen most így szólt:

— Én azt mondom, fiuk, ne halogassuk. Ki tudja, milyenre fordul az idő a jövő szünet-napig. Addig akár mind elolvadhat ez a sok szép hó.

— Sőt bizonyosan meg is teszi, már csak a mi boszantásunkrs is, szólt egy másik. Tavaly is úgy jártunk. Halogattuk, mikor jó havas idő volt, aztán mindig elázott előlünk a multságunk. Én Sándorral tartok.

— Jól van Pali. Te leszel az adjutánsom.

Vagy hatan voltak ott együtt, de mind rámondták:

— Mi is ma akarjuk. Nagyon jó idő van hozzá.

— Csakhogy még nem vagyunk elegenden.

— Az a kérdés, mit fogunk játszani?

— Az nem kérdés. Hóvárat építünk: egyik csapat fogja védelmezni, a másik támadja. Legalább hat ember köll mind-egyik csapatba.

— Csakhogy az kissé sokáig tart... talán nagyon is hideg lesz.

— Óh, te kis babácska, hát csak maradj itthon, szólt Sándor gúnyosan. Ne félj. Eduskám, nincs reád szükségünk. Az ilyen félénk, gyáva legényke nem való közénk.

— Én nem vagyok félénk és nem vagyok gyáva! pattant föl Ede. Nem félek még téled sem. Állj ki no!

És Ede, aki bizony nem volt valami nagyon hatalmas termetü legény, villogó szemekkel oda ugrott Sándor elé és megvetette a lábát, hogy most mindjárt birokra kelnek.

— Soh'se pöröljetek már no, szólt közbe Pali. Majd odakünn a játéknál megmérkőzhetünk. Most inkább számítsuk össze, kit hívjunk még el.

Mialatt ez a vita folyt, egy alig hét éves, szelid képü kis fucska is oda érkezett. Mindent hallott és szinte könnyörögve mondá:

— Vegyetek be engem is... én is veletek megyek.

Erre mindannyian nagyot nevettek, Sándor pedig megvető leereszkedéssel veregette meg a kis fiu vállát.

— Nem, Misikém, már te csakugyan nem jöhetsz velünk. Semmi szükségünk rá, hogy ilyen kis taeskó lábatlankodjék ott nekünk és bajt csináljon a játétkban.

— Oh, én nem csinállok bajt... és én tudok ám jó hógolyókat gyurni...

— Ne alkalmatlankodjál, szólt Sándor durván. Téged nem veszünk be, nem vagy közénk való. Menj odább!

Misike nem akart odább menni, de biz' azt nem kérdezték tőle, mert Sándor kézen fogta és messzire ellődította. Aztán folytatták a tanácskozást, nem törődve többé Misikével, aki félig elbusulva, félig makranczosan állt meg tőlük néhány lépésnyire.

Először is megállapították, hogy a pajtások közül kiket hívjanak meg a játékhoz. Aztán arra került a sor, hol legyen a nagy játék.

— Legjobb lesz künn a kis erdő mellett a réten, szólt Pali. Ott pompás tiszta hó van, nem gázolja senki. Aztán ott nem áll senki utunkba, nem támadnak ránk, hogy bajt csinálunk a lármaival, dobálózással.

— Nagyon jó lesz. Oda megyünk. Most hát menjen kiki haza és hozza el zsebében az oszonnáját. Én meg Pali azalatt össze verbuváljuk a legénységet. Félóra mulva mindenki ott legyen a réten.

— Ott leszek én is... azért is! szólt magában Misike.

Misike még nem sokat tapasztalt a világon és így azt sem igen tudta, hogy legtöbbször igen könnyű azt mondani: csak azért is megteszem! De biz' aztán nem olyan könnyű azt meg is tenni. Most azonban mindjárt tapasztalta.

Ő is haza sietett, hogy elkérje az oszonnáját.

— Az már tagadhatatlan, hogy ennek a Sándornak pompás ötletei vannak. Nyáron sokszor kivittük az oszonnánkat a mezőre, erdőbe... miért ne vihetnők most is? Pompás lesz ott oszonnálni a szabadban.

De a mama nem volt ebben a véleményben, mert nagyon nagy különbséget látott a nyári és téli mező közt. Misike voltakép nem is mondta meg szándékát, de a mama úgy körülbelül kitalálta.

— Már ugyan mért adnám én ki nekedelőre az oszonnádat? Megvárhatod az idejét, akkor megkapod.

— De mikor nekem ma előre köllene, hogy elvihessem.

— Hogy elvihessed? Ugyan hova? Bizonyosan valami pajkos pajtásokkal beszéltél össze és szeretnél velök elkalandozni valamerre. De abból semmi sem lesz. Nem arra való az idő. Nagyon hideg van, maradj te csak szépen itthon. És hogy meg ne unatkozzál, rád bízom a kis Jenőcskét, vigyázz reá, játsszál vele, mert nekem dolgom van. Amig ide vissza nem jövök, ki ne menj a szobából.

Már ez nagyon kellemetlen akadály volt. Azt mondhatta volna ugyan Misike, hogy ő bizony nem beszélt össze senkivel, de azt mégsem mondhatta volna, hogy

a mamának nincs igaza. És a mama bizonyosan csak ürügynek használta, hogy rá bizza a kis Jenőcskét, mert máskor nem szokta azt tenni. Ámde amit a mama egyszer kimondott, annak meg köll történnie s Misike tudta, hogy minden szabódás, makranczoskodás hiába volna. Nagyon kelletlenül ugyan, de bele nyugodott, bár titkon egészen mást gondolt.

— Majd talán mégis módját ejthetem, hogy elmehessek. Ezzel a csöpp Jenőcskével majd elbánok én.

Jenőcske alig harmadfél éves kis fiucska volt, szelid, kedves, csöndes, akire bizony nem volt nehéz vigyázni. Misike elővette a képes-könyvet és mutogatni, magyarázgatni kezdte a kicsikének. Ez nagyon kellemes multság lehetett volna mind a kettejüknek, ha Misike jó kedvvel fog hozzá. Csakhogy éppen ezt nem tette. Oly unalmasan, szórakozottan véggezte a dolgát, hogy Jenőcske csöppet sem találta szépnek és multságosnak azt a képes könyvet. De mert szelid jó fiucska volt, hát nem nyugtalankodott, hanem inkább lassan-lassan ásitozni kezdett.

— Álmos vagy, Jenőcske? kérde Misike.

— Nem tudom... talán álmos vagyok.

— Akkor legjobb lesz, ha lefekszel ide a divánra és alszol.

A kis fiucska ezt sem bánta. Ez is lesz olyan jó multság, mint az az unalmas zavaros beszéd, amit Misike a képes-könyv mutogatásával véghez visz. Leheveredett tehát a divánra és csakhamar szépecskén elaludt.

Misike egy kis ideig csak nézte, nézte, aztán okoskodni kezdett.

— Szeretném tudni, mi haszna töltsem már most itt az időt? Jenőcske elszunyókál nélkülem is. Most már kimehetek a fiúkhoz. Ha egyszer ott leszek, tudom, hogy bevesznek engem is a seregbe.

Nem látott semmi okot, miért ne menjen. A mama talán nem is fogja megtudni. Ha keresi is, azt már éppen nem fogja tudni, hol járt.

Misike nem is gondolkozott sokáig. Az ozsonnáról le kell ugyan mondani, de egy nap nem a világ... és talán majd kap ott kint a fiuktól egy kis harapni valót.

Szépen óvatosan kiosont. Szerencséje volt, ő legalább úgy hitte. Sem a tornáczon, sem az udvaron nem találkozott senkivel, aki útját állta volna. Mehetett baj nélkül ki az utczára, aztán egyenesen a nagy rét felé, ahol a fiuk játszottak. Ismerte jól az utat.

Nagyon jó kedve volt egészen odáig, amig közelre nem ért a zajongó, lőtőfutó, dobálózó, viaskodó csapathoz. Javában állt a csata. A fiuk úgy neki tüzesedtek, hogy még a téli kabátjaikat is levetették. Nem messze az erdőtől hatalmas hóbástyát hordtak össze s e körül folyt a csata. Látni lehetett messziről, hogy az egyik csapat van fent a bástyán, a másik meg alulról akar föl jutni. A támadó sereg élén Sándor vítézkedett és parancsolt, a védők közt pedig Edus állt legelő: ő volt Hóvár kapitánya, ő vezette a vár védelmét.

Zugtak, röptek a hó-golyóbisok és puffantak is nagyokat, amint egyik-má-

sik vitézt, ostromlót vagy védőt, hátba, mellbe vagy akár fejbe is találtak. Misikének bizony szinte elmúlt a kedve ettől a játéktól, mert ha elképzelte, hogy őt is úgy nyakon csapják egy-egy hóbombával, bizony nem volt benne bizonyos, hogy sirva nem fakad-e? Azok a fiúk pedig csak nagyot kacagnak minden golyónak, mely jól czélt talált. Olyanformát gondolt Misike, hogy nagyon nagy vitéz ő otthon a kis Jenőcske mellett, de itt nem igen különb a nagy fiúk mellett, mint otthon ő mellette Jenőcske.

Már szinte sajnálta, hogy kimozdult hazulról, de aztán megint csak neki buzdult, mikor a vitézi viaskodás ered-

... BÜSZKÉN ÁLLT HÓVÁR
ORMÁN.

kapaszkodva, le-lecsuszva, meg újra föl-kuszva, iparkodott feljutni a bástya tetejére, hogy leszorítsa onnan a védőket; de ezek helyt állottak ám. Eduska megmutatta, hogy nemcsak nem gyáva, de

nem is ügyetlen. Olyan helyes parancsokat adott seregének, hogy a támadók közül egyik sem juthatott fel a bástyának fele-magasságára sem, mert aki legelőbbre jutott, azt egyszerre annyi hógolyó érte fejen, nyakon, kézen, hogy bele szédült és legurult. Az ostromlók végre is abba hagyták a támadást és Edus büszkén állt a hóvár ormán.

— No ugy-e. nem birtok följutni! kiáltá büszke önérzettel. Most aztán beszéljen Sándor, ki a gyáva.

— Éljen Edus kapitány, a mi vitéz vezérünk! kiáltá a diadalmas várórség. Ez nagyon tetszett Misikének, ilyen dicsőségben ő is szeretett volna részes lenni. Előbujt a bokor mögül, ahonnan eddig a csatát nézte. Egyenesen a hóvár felé szaladt és már messziről kiáltá:

— Én is Edus katonája leszek. én is fogom védeni a várat.

Csakhogy közte meg a vár közt a Sándor generális ostromló serege állt s éppen maga Sándor hallotta és látta meg legelőször Misikét. Már különben is boszus volt egy kicsit, hogy a játékban eddig ő a vesztes; mikor pedig Misikét pillantotta meg, egészen elfutotta a pulyka-méreg.

— Ejnye te kis semmiházi, hát te még csufolni fogsz? Hát nem megmondtam, hogy nem szabad ide jönnöd? No megállj! Ha az Edus katonája akarsz lenni, hát kikapod a részedet. Rajta vitézek, verjük vissza ezt az ellenséget, ki hátba akar fogni.

És egy hógolyóval úgy mellbe dobta a kis fiut, hogy Misike majd elbukott. A többi vitézek sem voltak restek, kivált mikor látták, hogy Misike bizony nem fog vissza lövöldözni. Négyen-ötven is neki fogtak a bombázásnak és szegény Misike egyszerre azt sem tudta, mi történik vele. Egy hógolyó fültövön érte és mikor ijedtében és fájdalmában jajgatni akart, egy másik golyó meg éppen arcza ütötte, úgy, hogy a szája is tele lett hóval. Szinte elszédült bele.

De már nagyot puffant rajta a harmadik golyó is és pedig az orrán, úgy hogy rögtön megeredt az orra vére.

— Elég már no! Ne bántsátok a szegény kicsikét! hangzott a hóbástya tetejéről.

Edus kiáltotta ezt, aki szeretett volna védelmére sietni Misikének, de hát nem tehette. Mert ha elhagyja helyét, akkor az ellenfél rögtön elfoglalja a várat és akkor neki kell az ostromló szerepét játszani. Elégnek is tartotta, ha figyelmezteti pajtásait, hogy ne pántsák a kis fiut.

Nem is bántották tovább, de Misikének éppen elég volt, amit kapott. A hatalmas dobásoktól egészen elkábult, tántorgott, az orra véréből pedig megrémült. Ment volna már haza, ugyancsak jobb szerette volna, ha otthon játszik a kis Jenőcskével; de hazáig nagyon messze volt; a nagy ijedséget, fájdalmat előbb ki kell pihenni. Tántorogva, sirdogálva vánszorgott egy kis darabon, aztán ledőlt egy száraz bokor tövében.

A hóvári csata pedig vígan folyt tovább. Nem látták többé Misikét, hát csakhamar meg is feledkeztek róla. Miután Edus az ő vitéz csapatával hősiesen megvédte a várat, ezt a dicsőségét mind annyian elismerték, aztán ő maga mondta:

— No, most már cseréljünk! Most én leszek az ostromló, te pedig Sándor, a te seregeddel védelmezd a várat. Megmutatom, hogy én elfoglalom tőletek Hóvárt.

Ezzel aztán újra megindult a vitézi játék. Edus tapasztalta, hogy a várat

bevenni nem könnyű feladat, mert Sándor is vitézül és ügyesen intézte a védelmet. De Edus csak annál inkább neki tüzesedett és minden egyébről megfeledkezve, meg akarta mutatni, hogy ha a védelemmel kifogott a hetvenkedő Sándoron, kifog rajta a támadással is, elfoglalja tőle a várat. Folyt tehát a csata nagy kitartással s Edusék már háromszor is közel jutottak a bástya tetejéhez, de mindannyiszor meg köllött retirálniok.

— Azért mégsem tágitunk, fiuk, ha estig tart is.

— De nem ám! Csak valami más módját kellene kitalálni, mert így akár estig is hiába erőlködünk.

Pedig már voltaképe este volt is, sötétedett. Edus végre új hadi fortélyt eszelt ki. Sugott valamit két katonájának és míg ezek félre vonultak, ő a többiekkel folytatta az ostromot. A vár védői a nagy tusában észre sem vették, hogy Edusnak az a két katonája minduntalan előjön és ölszámra hoz valamit, aztán megint elsiet és megint hoz. Egyszer aztán Edus így szólt:

— No, most már van elég golyónk. Most rajta, kezdjük meg a bombázást. Szaporán dobáljatok, úgy hogy Sándoréknak egy pillanatnyi nyugtok se legyen és annyi golyót kapjanak, hogy kénytelenek legyenek távozni a bástya tetejéről. Akkor aztán hárman neki indulunk, hárman pedig itt lent készen álltok és mihegyt a védők közül valamelyik a tulsó oldalról fölbukkan a bástyán, vissza bombázzátok.

Ez a fogás csakugyan sikerült. A védők ott fent egyszerre csak azt vették

észre, hogy mint a zápor hull rájuk a golyó; azt sem tudták, mihez fogjanak. Nekik nem volt annyi kész golyójok, ahhoz meg nem jutottunk hozzá, hogy harcz-közben csináljanak, mert hát akár merre mozdultak, folyton bőven zuhogott a fejökbe, nyakukba a sok hó-bomba. Utoljára sem állhatták. Menekültek a hó-bástya tetejéről, s ekkor Edus még két társával gyorsan fölkapaszkodott, utána pedig följutottak többi katonái is.

— Győztünk! Elfoglaltuk a várat!

Sándor kénytelen volt megvallani, hogy az a kis Edus az ő ügyességével, bátorságával legyőzte. Most már nem is lehetett kiköszörülni a csorbát, mert a téli kora est már leszállt, egészen sötét lett.

— Most megozsonnálunk, aztán megyünk haza.

Letelepedtek a hó-bástyára és kiszedték zsebökből az ozsonnát. Vigán osztottak, falatoztak, aztán megindultak haza felé. Már bent voltak a faluban s a lefolyt csatáról vitatkozva, Pali nevetve mondá:

— Azért mégis mi vagyunk jobban. A mi seregünkből senki sem sebesült meg.

— Hát ugyan az enyéből kinek lett baja? kérdé Edus.

— Kinek? Hát annak az önkéntes katonádnak, a kis taesko Misikének.

— No, azzal bizony rosszul bántatok. De remélem, eddig már kiheverte a baját otthon a jó meleg szobában.

— Nincs az még otthon. Mikor haza felé indultunk, még ott láttam feküdni a bokor alatt.

— De hiszen ott megfagy ebben a hidegben! Menjünk érte és hozzuk haza!

— Hát még mit! kiáltá Sándor durván. Majd haza jön, ha fázik. Most bizony ebben a sötétben nem botorkálunk ott az erdő szélén a hóban. Ha ki tudott menni, tudjon haza is jönni.

A fiuk mindnyájan igazat adtak Sándornak; mert hogy már egészen besötétedett, nem éreztek valami nagy bátorságot oda menni, ahol fényes nappal vígan sétáltak. És mikor Edus azt mondta, hogy a kis Misikének valami baja is eshetett s talán éppen attól a durva támadástól, melyet Sándortól és társaitól szenvedett, hát csak a váliukat vonogatták és szétozlottak, kiki haza. Sándort valami titkos kellemetlen érzés bántotta; mintha valami nagy kötelességet mulasztana; de aztán csak biztatta magát:

— Eh mit! Ki bolyongna sötét éjjel ott künn... én bizony nem törődöm vele tovább. Még valami bajom eshetnék.

Csak Edus gondolkodott másképp. Mikor házuk kapujához ért, egy pillanatig habozva állt meg. De csak egy pillanatig.

— Nem, azt a kis Misikét nem szabad ott hagyni! Megyek vissza.

És bár fáradt volt a délutáni sok játéktól, futkosástól, megint futva ment vissza a hóvár tájékára. A sötétben akárhányszor elbukott, de nem bánta. Végre kiért a vitézi csata helyére és már messziről kiáltozta Misike nevét. Nem hallott semmi választ.

— Talán már haza is ment... De mégis megnézem ott a bokornál.

Megnézte. És ott találta a kis fiut, aki össze kuporodva hevert a hóban. Szegényke eleinte csak pihenni akart,

aztán bágyadás, zsibbadás fogta el és már álomosság lepte meg.

— Kelj föl, Misike! Megfagyol, ha itt maradsz!

A kis fiu nem mozdult volna a maga emberségéből; de Edus jól tudta, hogy itt most nem szabad késedelmeskedni. Megragadta, talpra állította és egy pár-szor jól megrázta, megtánczoltatta, úgy hogy maga is, de Misike is szinte belemelegedett. A kis fiu most már egészen fölocsudott és jajgatni kezdett, hogy fázik a keze, lába.

— Fussunk gyorsan haza, akkor nem fogunk fájni.

Kézen fogta és szerencsésen haza vitte. Otthon persze már aggódtak, keresték Misikét, s mikor megjött, el köllött beszélniök mindent. A Misike atyja megsimogatta Edusnak fejét és csak annyit mondott:

— Derék fiu vagy. Hogy a hóvári csatában legyőzted Sándort, az nem a fő. Legyőzted nemes-szívűséggel, igazi lelki bátorsággal. Nem fogom elfeledni.

Másnap, harmadnap mindenki tudta az ismerősök közt, mi történt; tudta, mit tett Sándor, mit Edus. És bőségesen tapasztalta Sándor, mit tartanak róla, ki durván bántani tudott egy kis fiut, de segítésére menni rest, gyáva volt. És soha sem merte többé lenézni, gúnyolni a gyöngébb Edust, aki mindenképp megmutatta, hogy a kisebb és gyöngébb is lehet sokkal derekasabb.

Megfejtések és megfejtők, Forgó bácsi postája és Jótékonyág: tér szüke miatt a következő számra marad.